

ДІЯЛЬНІСТЬ ПАТРІАРХА ЙОСИФА СЛІПОГО В БОГОСЛОВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ У ЛЬВОВІ

Майбутній митрополит Йосиф Сліпий народився в селянській сім'ї в селі Заздрість, Тереховлянського повіту, 17 лютого 1892 р. Початкову школу закінчив у рідному селі, а відтак перейшов до української гімназії в Тернополі і закінчив її з відзнакою. Після матури вступив на теологію у Львові, а митрополит Андрей Шептицький, помітивши здібності і нахил до науки в молодого богослова, восени 1912 р. вислав його на вищі студії до університету в Інсбруку. Митрополит Андрей, вертаючись із московського заслання 30 вересня 1917 р., висвятив богослова Йосифа на священника.

Після висвячення о. Йосиф продовжував ще декілька років свої філософсько-богословські студії в Інсбруку, а відтак у Римі. Після повернення до Львова (1921 р.) митрополит Андрей іменував о. д-ра Йосифа професором богослов'я в Українській греко-католицькій духовній семінарії. О. Йосиф став одним з основників Богословського Наукового Товариства, яке виникло 29 вересня 1922 р. у Львові за ініціативою ректора о. Галущинського. Це товариство о. Йосиф потім переорганізував на статутах, що їх сам опрацював, і був його головою. Тоді теж вирішено видавати науково-богословський журнал, а його редакцію доручено о. Йосифові. Цей журнал почав виходити 1923 року під назвою «Богословія», що став одним із найповажніших українських наукових видань і проіснував до Другої світової війни. Викладаючи довгі роки в Богословській Академії спеціальну догматику, о. Йосиф запланував видання повного підручника католицької догматики, але постійно не мав часу. Однак після Другої світової війни його рукопис від 1950 року друкується в богословському кварталнику ОО. редemptористів «Логос». Сюди належить його твір: «Св. Тома з Аквіну і схоластика».

У 1926 р. Митрополит Андрей призначив ректором духовної семінарії у Львові о. Йосифа Сліпого, назначивши його одночасно деканом богословського факультету. Нового ректора-науковця не задовольняла назва і ціль цієї школи, що вже зі самої уваги на велику кількість студентів (близько трьохсот), заслуговувала на щось більше. Тому ректор переорганізував духовну семінарію на Богословську Академію, уклавши їй окремі статuti. Митрополит Андрей 14 квітня 1929 р. іменував о. Сліпого ректором Богословської академії, і на цьому становищі о. ректор перебув аж до першої більшовицької окупації Галичини, виховавши за той час сотні українських священників, богословів і студентів. Отець ректор розбудував і високо підніс науковий рівень Академії. Він ще

перед тим відвідував часто католицькі університети й академії в Західній Європі та на їхній зразок створив у Богословській Академії науковий і видавничий центр, якого Українці не мали від часів Могилянської Академії. За старанням о. ректора Богословська Академія згуртувала найкращі наукові сили не тільки між духовними, але теж і між світськими вченими. Крім стисло філософічно-богословських предметів, студенти мали змогу слухати виклади з історії, літератури, мистецтва, археології, а навіть діловодства й сільського господарства. Викладачами були фахові науковці зі світських (напр., Чубатий, Пастернак, Полянський, Чехович, Павликовський, Надрага, Залозецький, Кудрик і ін.), а між слухачами були студенти не тільки з Галичини, але й з Болгарії, Чехословаччини, Румунії, Югославії, а також православні з Волині й Холмщини. Розвиток Богословської Академії її ректор презентував в окремих звітах кожні три роки. Однак о. ректор ще прагнув більшого. Він планував, крім філософічного і богословського відділу, zorganizувати ще третій – правничий відділ – і так перетворити Богословську Академію в Український університет, до якого мала б доступ теж світська університетська молодь.

Проте грандіозний задум о. ректора перекреслила Друга світова війна. Отець ректор дбав пильно про бібліотеку при Богословській Академії, що нараховувала вже до 12 тисяч томів, крім великої кількості цінних стародруків, рукописів та архівних матеріалів. Крім цього, о. ректор створив і керував цілим концерном видавництва: «Богословія», «Видання Богословії», «Праці Богословського Наукового Товариства», «Праці Гр.-Кат. Богословської Академії», «Аскетична Бібліотека Гр.-Кат. Богословської Семінарії», «Дзвони», «Бібліотека Дзвонів», «Нива» і «Мета». У цих виданнях невтомний о. ректор часто поміщував свої дописи й статті.

Отець ректор Сліпий брав живу участь у різних наукових з'їздах, конференціях та зустрічах. Він був учасником майже всіх унійних з'їздів у Велеграді, Празі, Пинську та у Львові. Отець ректор цікавився теж живо нашою мистецькою давниною і сам та через студентів збирав мистецькі церковні твори та створив дуже цінний музей. Під його проводом відбулося кільканадцять серій академічних вечорів у Львові і окремих викладів в інших більших містах. Отець ректор часто виголошував доповіді сам. Не дивно, що Наукове Товариство Шевченка в признанні за наукову і науково-організаційну працю о. ректора Сліпого іменувало його дійсним членом Товариства в 1930 р. А митрополит у травні 1935 р. іменував його греміальним крилошанином і архідияконом Митрополичої Капітули.